

Съгласно подписания през 1999 г. Меморандум за разбирателство между Националния статистически институт и Министерството на земеделието и горите, отговорностите по производството на статистическа информация в областта на статистиката на **цените в селското стопанство** са от компетенциите на Националния статистически институт.

Обект, обхват и единици на наблюденията

Наблюдение за изкупните цени на селскостопанските продукти (тримесечно, годишно)

Обект на наблюдението са изкупените директно от земеделските стопанства 90 растителни и 63 животински продукта в количество и стойност, на базата на които се изчисляват средни изкупни цени и индекси на средните изкупни цени при различни бази по формулата на Пааше. Изкупните цени са без ДДС, търговска надбавка и с малък процент търговски разходи по доставката.

Единици на наблюдението са изкупвателните фирми, промишлените предприятия за преработка на селскостопански суровини, еднолични търговци и други, които се наблюдават изчерпателно.

Източници на информация

Източници на информация са статистическите формуляри, попълнени от единиците на наблюдението и изпратени в НСИ. Информация за цените на селскостопанските продукти се получава и от информационните бюлетени на Държавната комисия по стоковите борси и тържищата, Софийската стокова борса и САПИ (Система за агропазарна информация към МЗГ), която се използва за допълнителни оценки и сравнения.

Хармонизиране на методологията и статистическия инструментариум с изискванията на регламентите на Евростат

В периода от януари 2000 до юни 2001 г. НСИ участва в Пилотен проект на Евростат по агромонетарна статистика, подпроект „Статистика на цените в селското стопанство“. В рамките на проекта беше проведено пилотно наблюдение на абсолютните покупни цени на средства за производство в селското стопанство.

Съгласно утвърдената за 2001 г. Национална програма за статистически изследвания (НПСИ) през октомври, ноември и декември се

проведе пилотно наблюдение за цените на производител в селското стопанство (единични цени от производителя за пазара) за основни растителни и животински продукти.

Основната цел на проведените две наблюдения беше да се проучат възможностите за изграждане на система за събиране и обработка на информацията за цените на входа и изхода на земеделското стопанство съгласно изискванията на действащата в ЕС методология по отношение на използваните дефиниции, номенклатури и тегла за изчисляване на индексите, начина на регистрация на цените на вътрешния пазар при конкретните български условия. Тази система от наблюдения ще се развива през следващите години на базата на регулярни статистически изследвания.

Индексите на цените на производител на вътрешния пазар в промишлеността измерват изменението на цените на промишлените продукти, произвеждани от българските предприятия и продавани на вътрешния пазар, на база на постоянна извадка от продукти, която е представителна за цялото производство.

Наблюдаваните цени не включват данък добавена стойност, акцизите и субсидиите.

Индексите на цените на производител се изчисляват по формулата на Ласпер, като за базисна година е приета 1995 г., т. е. ценовите изменения спрямо базисната година са претеглени с годишната структура на продажбите през същата година.

От 1998 г. НСИ започна поетапно внедряване на нова методика за наблюдение и изчисление на индексите на цените на производител на вътрешния пазар, разработена в съответствие с изискванията на МВФ и Евростат, при което наблюдаваната цена се определя като нетен приход, който се получава от определено предприятие за определен продукт, продаден в определен ден от месеца.

При новата методика се сравняват цените на конкретни специфични продукти с еднакво качество и в двата периода и цените се коригират при промяна на качеството на конкретните продукти.

Метаданни за индексите на потребителските цени и за индексите на цените на производител в промишлеността са включени в Общата система за разпространение на данни на Международния валутен фонд.